

ІНФОРМАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ

Л. М. Мудрак,
Представник України в Керівному Комітеті Ради Європи з питань медіа та інформаційного суспільства, заслужений журналіст України, аспірант кафедри інформаційної політики та електронного урядування, Національна академія державного управління при Президентові України

КОНВЕРГЕНТНІ НОВІ МЕДІА ЗА ОСОБЛИВИХ УМОВ В УКРАЇНІ В ПЕРІОД ЛИСТОПАДА 2013 – КВІТНЯ 2014 РОКІВ

У статті здійснено аналіз розвитку та ефективності нових конвергентних медіа в особливий період суспільно-політичної кризи листопада 2013 р. – квітня 2014 р. Акцентовано увагу на тому, що особливі кризові періоди дають поштовх для певного прогресу. Зазначено, що, починаючи з 2011 р., Україна впроваджувала стандарти Ради Європи в законодавчому полі. З огляду на це питання захисту та регулювання нових конвергентних медіа втілено в новій концепції редакції Закону України «Про телебачення та радіомовлення» та «Доктрині інформаційної безпеки України», яка готувалася до впровадження в травні-червні 2014 року.

Ключові слова: нові конвергентні медіа, особливий період, державне регулювання.

L. M. Mudrak,

Member from Ukraine in the Steering Committee on Media and Information Society, Honored journalist Graduate student on the department of information policy and technology, National Academy for Public Administration under the President of Ukraine

CONVERGENT NEW MEDIA UNDER CRISIS SITUATION IN UKRAINE DURING NOVEMBER 2013 – APRIL 2014

The article proposes the analysis of the development and the efficiency of the new convergent media during special period civil-political crisis from November 2013 till April 2014. Special period has been given some push for some progress. Started from 2011 Ukraine had been implemented the standards of the Council of Europe in the legislative fields. The contexts of the protection and the regulation of the new convergent media were implementing european countries into the new Law on Television and Radio Broadcasting and Information Security Doctrine of Ukraine, which were preparing on May – June 2014.

Key words: new convergent media, special period, state regulation.

Л. М. Мудрак,

Представитель Украины в Руководящем Комитете Совета Европы по вопросам медиа и информационного общества, заслуженный журналист Украины, аспирант кафедры информационной политики и технологий, Национальная академия государственного управления при Президенте Украины

КОНВЕРГЕНТНЫЕ НОВЫЕ МЕДИА ВО ВРЕМЯ ОСОБЕННЫХ УСЛОВИЙ В УКРАИНЕ В ПЕРИОД НОЯБРЯ 2013 – АПРЕЛЯ 2014 ГОДОВ

В статье осуществлен анализ развития и эффективности новых конвергентных медиа в период особенных условий общественно-политического кризиса ноября 2013 – апреля 2014 г. Акцентируется внимание на том, что особенные кризисные периоды дают толчок для определенного прогресса. Указано, что начиная с 2011 г., Украина внедряла стандарты Совета Европы в законодательном поле. С учетом этого вопросы защиты и регулирования новых конвергентных медиа нашли воплощение в новой концепции редакции Закона Украины «О телевидении и радиовещании» и «Доктрине информационной безопасности Украины», которую готовили в мае – июне 2014 года.

Ключевые слова: новые конвергентные медиа, особенный период, государственное регулирование.

Постановка проблеми. Нові конвергентні медіа активно розвивалися в особливий період, під час суспільно-політичної кризи в Україні (листопад 2013 р. – квітень 2014 р.). Такий період потребує наукового та практичного дослідження. Насамперед, це позиціонування та визначення нових конвергентних медіа як таких, оскільки в Україні до червня 2014 р. існують практичні та експертні напрацювання дефініцій таких понять, однак не

існує законодавчих. Станом на 2014 р. європейські країни продовжують використовувати рекомендації та розробки Європейського Союзу, Ради Європи, ОБСЄ, Європейської платформи регуляторних органів, Керівного Комітету Ради Європи з питань інформаційного суспільства та медіа для захисту та розвитку нових конвергентних медіа. Втім, для кожної країни головними викликами є позиціонування та визначення дефініцій нових

конвергентних медіа. Базове визначення містить Директива Європейського парламенту та Ради Європи від 10 березня 2010 р. про аудіовізуальні медіа послуги: «Нові медіа – це нові технології, поширення та злиття старих форм медіа з Інтернетом» [8]. Таким чином, конвергентні – це злиті, або змішані, технології. Особливе значення має окреслення цілей, принципів та підходів щодо захисту та регулювання нових конвергентних медіа під час та особливо після суспільно-політичної кризи періоду листопада 2013 р. – квітня 2014 р. За такої складної ситуації надзвичайно важливо для всіх учасників інформаційної політики з боку державних органів спиратися на стандарти Ради Європи, європейські зобов'язання України щодо угоди про асоційоване членство в Європейському Союзі, експертні напрацювання національного регулятора України за період 2011–2014 років.

Аналіз останніх досліджень та публікацій.

Базовими для аналізу європейських практик щодо позиціонування та визначення нових конвергентних медіа є міжнародні рекомендації Ради Європи, Європейської платформи регуляторних органів та Керівного Комітету Ради Європи з питань медіа та інформаційного суспільства. Їх авторами є європейські аналітики та експерти А.Шреєр, Т.Рааб, С.Нікольчева, К.Мьоллер, В.Віке-Фрейберг, Х.Даублер-Гмелін, В.Шульц. В українському науковому просторі тему регуляції нових медіа досліджують Д.Проценко, Д.Тупчієнко, А.Аліферов, О.Ляхов, В.Різун. За період суспільно-політичної кризи знаковими були публікації та аналітика Г.Почепцова, М.Саваневського, М.Скорик, В.Трофанюка, Т.Котюжинської, Н.Клітної, М.Княжицького. Здебільшого це аналітики-практики, які аналізували технічні революційні зміни (приміром технології стримінгу), що стали надзвичайно ефективними та важливими для передачі інформації онлайн з гарячих точок під час суспільно-політичної кризи. Досвід нових конвергентних медіа є в усіх без винятку регіонах України. А практичне використання стримінгу та деяких інших нових конвергентних «кризових» технологій спостерігалося в Києві, Автономній (окупованій) Республіці Крим, західних та східних регіонах України.

Розуміння та вивчення нових технологій, підходів і практичного досвіду функціонування нових медіа в Україні в особливий період (за період листопада 2013 р. – квітня 2014 р.) та відповідність їх європейським рекомендаціям і стандартам є **метою статті**.

Виклад основного матеріалу. Базовим підходом щодо функціонування нових медіа є положен-

ня Директиви Європейського парламенту та Ради Європи від 10 березня 2010 р. про аудіовізуальні медіа послуги, які ґрунтуються на принципах технологічної рівності та нейтральності, а саме:

- забезпечення плюралізму;
- технологічної рівності та нейтральності підходів регулювання;
- захисту та пропагування місцевої культури, а також культурних, моральних, соціальних та релігійних цінностей;
- пропагування конкурентного середовища;
- захисту дітей та підлітків від шкідливого контенту;
- забезпечення отримання достовірних та незаангажованих новин та належного рекламування;
- захисту приватності та справедливого поводження із приватними особами;
- унеможливлення використання ЗМІ з метою вчинення тероризму, насильства, популяризації злочинності тощо [8].

Європейські фахівці радять зважати на специфіку всеохопності та всепроникнення Інтернету, а саме на необхідну активність користувача в отриманні інформації від нових медіа, транскордонність, мінливість контенту, хвилеподібність у поширенні інформаційних повідомлень. Інтернет потребує значно менш суворого регулювання, ніж інші ЗМІ, однак воно все ж необхідне передусім через потенційну шкоду, яка може бути завдана дітям та підліткам, а також задля забезпечення плюралізму, прав осіб на приватність, захист честі й гідності. І головне – унеможливлення «закликів до ненависті» (Hate speech), закликів до тероризму, насильства та популяризації злочинності [11].

Перш ніж перейти до аналізу функціонування нових медіа під час особливого періоду листопада 2013 р. – квітня 2014 р., розглянемо законодавчі визначення особливого періоду. Отже, від 1991 р. – створення Української держави було сформульовано кілька основних визначень.

Особливий період – період, що настає з моменту оголошення рішення про мобілізацію (крім цільової) або доведення його до виконавців стосовно прихованої мобілізації чи з моменту введення воєнного стану в Україні або в окремих її місцевостях та охоплює час мобілізації, воєнний час і частково відбудовний період після закінчення воєнних дій [1].

У подальший період розвитку державності було запроваджено розширене тлумачення цього поняття.

Особливий період – період функціонування національної економіки, органів державної влади, інших державних органів, органів місцевого са-

моврядування, Збройних Сил України, інших військових формувань, сил цивільного захисту, підприємств, установ, організацій, а також виконання громадянами України свого конституційного обов'язку щодо захисту Вітчизни, незалежності та територіальної цілісності України, який настає з моменту оголошення рішення про мобілізацію (окрім цільової) або доведення його до виконавців стосовно прихованої мобілізації чи з моменту введення воєнного стану в Україні або в окремих її місцевостях та охоплює час мобілізації, воєнний час і частково відбудовний період після закінчення воєнних дій [2].

Обидва поняття дають підстави стверджувати, що в Україні в період подій листопада 2013 – квітня 2014 р. існували особливі умови, хоча нормативним актом про особливий стан можна вважати рішення Ради національної безпеки та оборони України «Про невідкладні заходи щодо забезпечення національної безпеки, суверенітету й територіальної цілісності України» від 1 березня 2014 р. Це рішення було введено в дію Указом виконуючого обов'язку Президента О.Турчинова 4 березня 2014 р. До цього часу нормативного визначення особливого періоду не було. Однак саме з листопада 2013 р. громадяни України, які вважали за свій обов'язок виявити протест проти ситуації в країні, взяли участь у мирних протестах, які згодом переросли в громадське протистояння. Цей період також варто вважати періодом особливого стану. Адже факти мобілізації людей, використання правоохоронців для розганяння мирних демонстрацій, насилля проти демонстрантів, проти журналістів, застосування зброї проти мирного населення – все це є свідченням воєнного стану всередині країни. Розслідування всіх цих фактів повинно стати серйозними уроками для людства та розвитку цивілізації, а українське законодавство наповнити новими формами для захисту української державності. Отже, можна зробити висновки, що листопад 2013 – квітень 2014 рр. є особливим періодом, який змінив українську історію, зокрема і в медіа-розвитку.

Під час кризових подій листопада 2013 – квітня 2014 рр. передусім у Києві надзвичайно активно виникали та розвивалися три види конвергентного мовлення: інтернет-телебачення, інтернет-радіо і стримінг. У певні моменти кризи, а саме в періоди загострень, саме ці види нового мовлення були найефективнішими.

У середовищі інтернет-телебачення найбільш ефективними були «Hromadske.tv», «Espresso. Tv», «Spilno.tv». Серед нових проектів інтернет-радіо

найпопулярнішим називають «Hromadske radio». Однак небачений ефект мав інтернет-феномен «Революції Гідності» – інтернет-стрімінг. Звернемося до статті В.Трофанюка від 26 березня 2014 р., який писав: «Останні події на київському Євромайдані, коли правоохоронці свідомо та цілеспрямовано відкривали вогонь по представникам медіа, та в Криму, де переслідувалися журналісти, які висвітлювали вторгнення російських військ, показали необхідність використання для проведення зйомок та трансляції контенту мобільних та малогабаритних пристроїв. В даній ситуації питання якості картинки значно поступається оперативності, простій фіксації подій та безпеці оператора. Саме ці три причини стали головними для вибору засобів зйомки. Ними стали мобільні телефони, побутові фотоапарати, побутові невеликі відеокамери. Для трансляції такого контенту не потрібні ПТС, достатньо лише інтернет-з'єднання. Такі причини стали факторами розвитку нового виду репортажів он-лайн: стримінгу» [7].

Як працює стримінг? Медіа-контент за допомогою спеціальної програми передається через Інтернет – з'єднання на стримінг-сервер. Для цього можна використати комп'ютер або можливість з'єднання самого смартфона або телефону. Споживачі (як приватні, так і телеканали) переходять по спеціальних лінках-посиланнях, підключаються до стримінг-серверів і отримують доступ до пошукових медіа-даних та їх перегляду. Стримінг-сервери ретранслюють медіа-контент у необхідну кількість потоків, і таким чином, є ланкою між джерелом контенту та кінцевим споживачем.

Перевагою стримінгу є можливість саме використання безперервного потоку відео – послідовності окремих пакетів, тобто перегляду відео вже в момент зйомки. Безцінним це відео стає саме в гарячих воєнних точках і малодоступних місцях під час сутичок та масових заворушень. Додатковою перевагою стримінгу є те, що на сервері можна дивитися відео як он-лайн, так і за запитом, тобто з архіву.

Якість картини залежатиме від характеристик пристрою, на який приймався сигнал, та швидкості з'єднання. Для глядачів, які використовують високу швидкість з'єднання та сучасні комп'ютери, можлива максимально висока якість. Решта споживачів матиме змогу дивитися відео, яке відповідає їхнім технічним можливостям. Як зазначає В.Трофанюк, деякі стримінг-сервери дають змогу підключати кілька джерел та передавати зображення, що знімається одночасно з різних ракурсів. При цьому варто враховувати, що при

додаванні професійної цифрової камери фактично створюється нова трансляція. Це передбачає збільшення ресурсів для кодування сигналу та велику пропускну спроможність каналів. Також варто враховувати, що за умови багатокамерної трансляції потік з кожної камери буде завантажуватися та архівуватися окремо. Під час подій на майдані в Києві стримінг-відео дало змогу зафіксувати найважчі періоди протистояння в січні на вул. Грушевського та в лютому – загибель «небесної сотні» на вул. Інститутській.

Стримінг-трансляції дають змогу демонструвати глядачам відео та спілкуватися з аудиторією в чаті. Ця надзвичайно корисна функція може стати в пригоді під час виконання багатьох комунікативних функцій, наприклад, дистанційного навчання, лекцій он-лайн, соціологічних інтерв'ю, спілкування з аудиторією, зворотного зв'язку і т. ін. На думку технічних фахівців, у стримінгу є функціональна можливість додавати різні технологічні функції для зручності сприйняття інформації (оголошення, логотипи), рекламні паузи, а також допоміжну інформацію для людей з обмеженими можливостями, такими як вади слуху (наприклад рухомий рядок, субтитри).

За допомогою деяких програм (наприклад Wirecast) існує можливість передавати сигнал не на один, а на кілька потокових серверів одночасно. Це дає змогу охопити аудиторію, яка користується каналами зв'язку з різною швидкістю та пропускну спроможністю.

У 2014 р. в Україні з'явилося безліч різних інтернет-серверів, інтернет-відеомовлення. Це надзвичайно зручно як для приватних користувачів, так і для телерадіоорганізацій. Одні із цих сервісів платні, інші надають послуги за обмінні послуги (наприклад розміщення реклами чи спонсорських форматів). Експерти та практики відзначають, передусім сервер YouTube. Серед потужних сервісів необхідно також виділити ustream.tv, Justin.tv, streamingvideoprovider.co.uk.

Фахівці українського медіа-ринку переконані, що стримінг завдяки його ефективності, доведений в особливих умовах інформаційного процесу, є свого роду черговим технологічним стрибком для розвитку нових конвергентних медіа. Свого часу поява блог-платформ дала можливість будь-якій людині стати і журналістом, і власником приватного інтернет-видання. З появою стримінгу будь-яка людина, яка має мінімальні технічні навички та знання, може створити власний телеканал. Адже різноманітність глядацького вибору завжди буде на користь розвитку суспільства.

Тепер порівняємо визначення поняття «стримінг» як нової конвергентної технології на європейському та українському ринках.

Стримінг (від англ. «stream» – потік) телевізійного каналу являє собою повне дублювання прямиофірного сповіщення традиційного ТВ-каналу на його власній веб-сторінці (веб-порталі) або на сторінці стороннього провайдера, що акумулює на одному веб-порталі багато паралельних потоків низки традиційних телеканалів.

Таким формулюванням цього поняття радили користуватися європейські експерти. Українські експерти Д.Проценко та Д.Тупчієнко адаптували до практики та українських реалій саме в такий спосіб європейські напрацювання. Цей етап розпочався 2012 р. Після періоду особливих умов інформаційного процесу 2013–2014 рр. український експерт В.Трофанюк сформулював таку дифініцію.

Стримінг (від англ. Streaming Video) – це потокове відео, процес цифрового стискання відео та аудіоконтенту з його подальшим поширенням через комп'ютерні мережі кінцевому споживачеві.

Запропоноване формулювання краще сприйнято медіа-фахівцями та відповідає апробованій на ринку практиці.

Аналіз законодавчої бази країн-членів Європейської платформи регуляторних органів показує, що більшість країн вже застосовує *систему попередньої реєстрації, або повідомлення*, до багатьох нових конвергентних медіа. Це, зокрема, пояснюється тим, що багато країн вже запровадили Директиву ЄС щодо аудіовізуальних медіа-послуг як інтегральної частини свого національного законодавства. Така система, з одного боку, може сприяти ідентифікації послуг, що підлягають регулюванню, особливо якщо вони стосуються нових учасників ринку. З другого боку, це уможливить вжиття заходів впливу регулятором, полегшить майбутній контроль за дотриманням вимог законодавства і забезпечення прозорості інформації про мовників послуг. Дослідники регулювання нових конвергентних медіа Д.Тупчієнко та Д.Проценко в «Огляді підходів до регулювання нових конвергентних аудіовізуальних засобів масової інформації: міжнародний досвід» констатують, що більшість регуляторів (Болгарія, Данія, Чехія, Франція, Хорватія, Нідерланди, Фінляндія, Португалія, Велика Британія, Словенія, Словаччина, Швеція) схильна застосовувати «легке» регулювання послуг, тобто регулювання шляхом інформаційного повідомлення про діяльність [6]. У Великобританії, якщо послуга не вимагає ліцензії на мовлення, воно буде підпорядковане

полегшеному регулюванню. У Бельгії законодавство не містить загальних положень для лінійних і нелінійних послуг, диспозицій конкретних лінійних послуг та диспозицій конкретних нелінійних послуг.

Конвергентні послуги, що надаються традиційними мовними компаніями, мають відповідати правилам, застосованим до їх категорії (залежно від того, є вони лінійними чи нелінійними, або надаються на відкритих платформах, таких як Інтернет, чи на закритих платформах, таких як кабель). У Люксембурзі відповідно до законодавства застосовуються однакові правила для лінійних сервісів і послуг за вимогою. У Боснії і Герцеговині до нових конвергентних медіа застосовуються правила регулювання лінійних послуг – переважно стосовно послуг, пропонує існуючими мовниками на своїх офіційних веб-сайтах з метою надання доступу до програм, які вже транслювалися. Пропозицією регулятора є менш формальний підхід до надання нелінійних послуг за умови суворого дотримання ключових понять, таких як захист меншин, неповнолітніх, захист від расової ненависті. Більшість національних/державних регуляторів наділені достатніми повноваженнями для забезпечення реєстрації шляхом повідомлення. Однак цей процес у різних країнах відрізняється.

Експерти – практикуючі регулятори Європейської платформи регуляторних органів – переконані, що з погляду правового регулювання мають практичний сенс лише ті класифікації, що впливають на розробки різних регуляторних механізмів. У контексті потенційного регулювання для нових медіа спільним є [9]:

- аудіовізуальність інформації, що поширюється;
- мережа Інтернет – спосіб доставки;
- поновлюваність та актуальність контенту;
- постійна назва та адресна прив'язка сервісу;
- мета діяльності, що полягає в наданні нового контенту до споживання;
- комерційна мета (господарська діяльність);
- редакторський контроль.

Регуляторам найважче класифікувати найбільш «нетрадиційні» послуги, тобто будь-які послуги, що надаються виключно через Інтернет і які особливо важко регулювати на практиці. Такі послуги пропонують, як правило, гібридний зміст (аудіовізуальні та інші матеріали), через що його іноді важко оцінити, а саме: який зміст є головним і який – допоміжним, або: як вирішити, чи можна розглядати розділ відеопошуку як ізольований від іншої частини веб-сайта і як медіа-послугу. Найбільш дискусійним останнім часом залишається теле-

бачення-через-інтернет (OTT TV) і від початку 2014 р. – інтернет-стрімінг.

23 червня 2014 р. народний депутат Микола Княжицький вніс на розгляд Верховної Ради проект Закону, спрямований на скасування ліцензування провайдерів програмної послуги, які не використовують радіочастотний ресурс та вдосконалення регулювання нових конвергентних медіа. Було представлено відповідний проект Закону України № 4150а «Про внесення змін до деяких законів щодо дерегулювання діяльності з надання програмної послуги та удосконалення державного регулювання діяльності провайдерів програмної послуги» [3].

Автор законопроекту хоче зменшити регулюючий вплив держави на діяльність з надання програмної послуги. Зокрема, законопроектом пропонується скасувати ліцензування провайдерів програмної послуги, які не використовують радіочастотний ресурс, замінивши його на просту і прозору процедуру їх реєстрації Національною радою з питань телебачення і радіомовлення в Державному реєстрі суб'єктів інформаційної діяльності.

Автор законопроекту переконаний, що такий підхід регулювання діяльності провайдерів програмної послуги відповідає європейській практиці, де подібна діяльність також не ліцензується. У разі, якщо законопроект № 4150а буде прийнято, це значно спростить, на думку автора, господарську діяльність провайдерів програмної послуги. Він вважає, що принцип мовчазної згоди, який пропонується поширити на процедури реєстрації в Державному реєстрі суб'єктів інформаційної діяльності, гарантуватиме розгляд питання про державну реєстрацію в передбачені законом строки або можливість провайдерам здійснювати свою діяльність у разі, якщо у встановлений строк процедура реєстрації здійснена не буде.

Крім того, законопроект містить положення, які стосуються вдосконалення регулювання діяльності нових конвергентних медіа, передусім інтернет-мовлення.

Так, у разі прийняття законопроекту юридичні і фізичні особи, що здійснюють мовлення в Інтернеті, отримають можливість офіційного визнання їх як телерадіоорганізацій з боку держави і поширення на них та їх працівників державних гарантій захисту засобів масової інформації та журналістів.

На думку віце-президента Асоціації правників та постачальників контенту (АППК) Наталії Клітної [4], експерта, такий законопроект відповідає сучасному виклику до індустрії систем платного ТБ України: необхідності дерегуляції підприємницької діяльності провайдерів програм-

ної послуги. Однак дерегуляція, як і оновлення чинного законодавства з урахуванням розвитку нових медіа, вимагає більш системного підходу та дотримання балансу інтересів усіх суб'єктів телевізійного ринку. З наведеної інформації (проект ще не оприлюднено) випливає, що пропозиція скасувати ліцензування провайдерів є справедливою, але захищає інтереси лише провайдерів і повністю позбавляє державу впливу на розповсюджувачів контенту, що навряд чи може бути схвалено суспільством, особливо сьогодні. Інакше кажучи, для скасування ліцензування слід запропонувати якийсь інший механізм впливу, що відповідав би європейським стандартам.

Щодо нових медіа медіаюрист Т.Котюжинська вважає, що «офіційне визнання їх як телерадіоорганізаціями з боку держави» – це поширення не тільки прав, а й обов'язків телерадіоорганізацій. «Питання необхідності регулювання нових медіа дуже спірне. І головне, подібне можна прирівнювати з подібним – телерадіокомпанії і нові медіа – очевидно різні. Більш детально обговорити цей законопроект у нас ще буде нагода», – зазначила Тетяна Котюжинська [5].

З викладеного випливає, що тема регулювання нових медіа станом на червень 2013 стає значно більш актуальною, ніж у період 2012–2013 рр., як і актуальним є підхід до загального оновлення медійного законодавства.

Висновки та перспективи подальших розвідок. Після особливого періоду та в повоєнний період надзвичайно важливо зробити висновки щодо необхідної законодавчої бази для інформаційного захисту, інформаційної безпеки та розвитку. В Доктрині інформаційної безпеки, яку готували в квітні–червні 2014 рр., серед іншого передбачався й підхід щодо захисту нових конвергентних медіа. Запровадивши Доктрину, важливо буде її законодавче закріпити.

У рекомендаціях керівного комітету Ради Європи з питань розвитку медіа та інформаційного суспільства для країн-членів наголошено на важливості виокремлення критеріїв технологій та інформаційних механізмів/структур, які підлягають чи можуть підлягати регулюванню. У Директиві розподілено аудіовізуальні медіа-послуги на лінійні (традиційне телебачення) та нелінійні (наприклад відео на замовлення) і визначено для них різні рівні регулювання. Жорсткі правила застосовують до реклами та захисту дітей у лінійних послугах (телебачення), оскільки користувачі не можуть контролювати зміст телепрограм. Натомість до нелінійних послуг (нових медіа) директивою передбачено застосувати ліберальні правила, оскільки

самі користувачі мають різний ступінь вибору та контролю за ними.

У 2014 р. з'явилися підстави обговорювати серйозні корекції в цих підходах. Особливий період 2014 р. України засвідчує, що, наприклад, критерій *масовості* до нових конвергентних медіа неможливо застосовувати, оскільки контент, розміщений у мережі Інтернет, доступний практично будь-кому в будь-який час і з будь-якого місця, отже, у такого контенту апіорі виконується критерій масовості його поширення. Наступним є критерій *редакторського контролю*. Цей критерій втрачає свою однозначність тоді, коли на веб-порталах поряд із редакційним контентом міститься контент, згенерований користувачами, або коли сайти-агрегатори, які не мають власного контенту, працюють «посиланнями». У таких випадках видалення контенту з джерела прибирає його і на такому сайті, тому редакторський контроль сумнівний. Зважаючи на ситуацію із стримінгом, який дістав поширення в масовому використанні в особливий період листопада 2013 – квітня 2014 рр., медіа-цінність стримінгу була саме у відсутності редакторського контролю.

Складність перевірки за критерієм *комерційної діяльності* полягає в тому, що на етапі кваліфікації загалом буває неможливо або складно точно встановити, яким чином організовано бізнес-модель діяльності провайдера: які форми оплати використовуються, чи за плату загалом надається аудіовізуальна медіа-послуга тощо. Окремим питанням для кваліфікації є нові медіа від некомерційних установ (освітні, релігійні тощо), якщо при цьому такі медіа задовольняють всі інші критерії. Великі питання на практиці у регуляторних органів викликає критерій *аудіовізуальності інформації, що поширюється*. Якщо йдеться про нові конвергентні медіа, то такий критерій занадто загальний, тому він може бути значною мірою суб'єктивним та оцінним.

Для виходу із складної ситуації кваліфікації за зазначеним критерієм регуляторні органи можуть застосувати кількісні підходи, такі як пропорційність аудіовізуального та текстового контенту, рейтингові показники аудіовізуального та текстового контенту або змішаний підхід. Крім того, можна розглядати як підхід уточнювальні деталі для кожної класифікації. Подальші *перспективи наукових розвідок* вбачаються в уточненні класифікацій та дефініцій, що впливають на розроблення різних регуляторних механізмів стосовно нових конвергентних медіа, беручи до уваги новітній досвід особливих умов.

Список використаних джерел

1. Про оборону України (ст. 1) [Електронний ресурс] : Закон України від 6 груд. 1991 р. № 1932–XII (в редакції Закону № 803–VI від 25.12.2008). – Режим доступу : <http://www.zakon.nau.ua>
2. Про мобілізаційну підготовку та мобілізацію (ст. 1) м. Київ [Електронний ресурс] : Закон України від 21 жовт. 1993 р. № 3543–XII (введено на підставі Закону № 2435–IV від 02.03.2005). – Режим доступу : <http://www.zakon.nau.ua/doc/?uid=1078.8332.0>
3. Проект Закону України № 4150а «Про внесення змін до деяких законів щодо дерегулювання діяльності з надання програмної послуги та удосконалення державного регулювання діяльності провайдерів програмної послуги» [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=51443
4. Законопроект може наділити Нацраду правом припиняти ретрансляцію програм, які суперечать законодавству та надати важелі регулювання нових конвергентних медіа [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.telekritika.ua/pravo/2014-06-23/95046>
5. Княжицький хоче скасувати ліцензування провайдерів, які не використовують радіочастотний ресурс [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.telekritika.ua/pravo/2014-06-23/95046>
6. Проценко Д. Огляд підходів до регулювання нових конвергентних аудіовізуальних засобів масової інформації: Міжнародний досвід / Д. Проценко, Д. Тупчієнко. – К. : [б. в.], 2012. – С.13–15, 19–20.
7. Трофанюк В. Стриминг. Технологии на службе правды [Электронный ресурс] / В. Трофанюк. – Режим доступа : http://www.broadcast.telekritika.ua/show/Infrastruktura/3975-striming_tehnologii_na_strazhepravdy_26.03.2014
8. Broadcasting Regulatory Policy CRTC 2010-190 Regulatory [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.crtc.gc.ca/eng/archive/2010/2010-190.htm>
9. Broadcasting Regulatory Policy CRTC 2010-190 Regulatory framework for video-on-demand undertakings [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.crtc.gc.ca/eng/archive/2010/2010-190.htm>
10. Report of the High Level group, «A free and pluralistic media to sustain European democracy», 3.1. The impact of new technologies [Електронний ресурс] / Prof. Vaira Vike-Freiberg, Prof. Herta Daubler-Gmelin, Prof. Luis Mignel Poiaras Pessoa Maduro, Ben Hammersley 2013, p.27. – Режим доступу : http://www.coe.int/t/dghl/standartsetting/media/CDMSIBU/High%20Level%20group%20report_eng.pdf
11. 35th EPRA meeting: New Media & Regulation: Towards a Paradigm Shift? New Services and Scope: «What's in, what's out Revisited» [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.epra.org/eng/event/archive/2012/2012-130.html>
12. 39th meeting EPRA (2014) : Agenda [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.epra.org/attachments/budva-detailed-agenda>

References

1. Pro oboronu Ukrayiny : Zakon Ukrayiny dsl 1991 roku № 1932 – X11 (v redaktsiyi zakonu № 803 – V1 vid 25.12.2008) [Law of Ukraine about defense of Ukraine] – Rezhym dostupu: <http://www.zakon.nau.ua/doc/?uid=1078.8332.0/> – (stattyа 1).
2. Zakon Ukrayiny Pro mobilizatsiyu pidhotovku ta mobilizatsiyu (stattyа 1) m. Kyiv, 21 zhovtnya 1993 roku № 3543 -Kh11 (vvedeno na pidstavi Zakonu №2435 – 1V vid 02.03.2005) [Law of Ukraine about mobilisation preparation and mobilisation case] – Rezhym dostupu: <http://www.zakon.nau.ua/doc/?uid=1078.8332.0>
3. Proekt Zakonu Ukrayiny № 4150a "Pro vnesennya zmin do deyakyx zakoniv shchodo derehulyuvannya diyal'nosti z nadannya prohramnoyi posluhy ta udoskonalennya derzhavnoho rehulyuvannya diyal'nosti provayderiv prohranoyi posluhy" [Draft of law of Ukraine №4150a about something comments to other laws about deregulation of work for programming services and improving of public regulation of the work of provider of the programming services] – [Elektronnyy resurs] – Rezhym dostupu: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=51443
4. Zakonoproekt mozhe nadilyty Natsradu pravom pryynyaty retranslyatsiyu prohran, yaki superechat' zakonodavstvu ta nadaty vazheli rehulyuvannya novykh konverhentnykh media [Draft of law can to provide National Council to wokr to cancel of the retranslation of the programmes which contradict to the law and to work to regulate of the new convergent media] – [Elektronnyy resurs] – Rezhym dostupu: <http://www.telekritika.ua/pravo/2014-06-23/95046>
5. Knyazhyts'kyi khoche skasuvaty litsenzuvannya provayderiv, yaki ne vykorystovuyut' radiochastotnyy resurs [Knjazhytski wish to cancel of the lisency of the providers] – [Elektronnyy resurs] – Rezhym dostupu: <http://www.telekritika.ua/pravo/2014-06-23/95046>
6. Protsenko D., Tupchiyenko D. Ohlyad pidkhodiv do rehulyuvannya novykh konverhentnykh audiovizual'nykh zasobiv masovoyi informatsiyi: Mizhnarodnyy dosvid / D.Protsenko, D.Tupchiyenko. [The observer of the task for regulation of the new convergent audiovideocontent in the media.] – Kyiv. – 2012. – S.13 – 15, 19 – 20.
7. Trofanyuk V., Strymynh. Tekhnolohyy na sluzhbe pravdy [Trofanyuk V., Strymynh. The technology on the work for the true] – [Elektronnyy resurs]. – Rezhym dostupu: http://www.broadcast.telekritika.ua/show/Infrastruktura/3975-striming_tehnologii_na_strazhepravdy_26.03.2014
8. Broadcasting Regulatory Policy CRTC 2010-190 Regulatory. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.crtc.gc.ca/eng/archive/2010/2010-190.htm>
9. Broadcasting Regulatory Policy CRTC 2010-190 Regulatory framework for video-on-demand undertakings. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.crtc.gc.ca/eng/archive/2010/2010-190.htm>

-
13. 6th meeting CDMSI(2014)OJ1rev4 : Agenda [Электронный ресурс]. – Режим доступа : [http://www.coe.int/t/dghl/standardsetting/media/CDMSI/CDMSI\(2014\)OJ1rev4_en.asp#TopOfPage](http://www.coe.int/t/dghl/standardsetting/media/CDMSI/CDMSI(2014)OJ1rev4_en.asp#TopOfPage)
  10. Report of the High Level group, «A free and pluralistic media to sustain European democracy», 3.1. The impact of new technologies. Prof. Vaira Vike-Freiberg, Prof. Herta Daubler-Gmelin, Prof. Luis Mignel Poiares Pessoa Maduro, Ben Hammersley 2013, p.27. – [Электронный ресурс]. – Режим доступа: http://www.coe.int/t/dghl/standartsetting/media/CDMSIBU/High%20Level%20group%20report_eng.pdf
  11. 35th EPRA meeting: New Media & Regulation: Towards a Paradigm Shift? New Services and Scope: «What's in, what's out Revisited». – [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://www.epra.org/eng/event/archive/2012/2012-130.html>
  12. 39th meeting EPRA (2014) / Agenda – Режим доступа: <http://www.epra.org/attachments/budva-detailed-agenda>
  13. 6th meeting CDMSI(2014)OJ1rev4 / Agenda – Режим доступа: [http://www.coe.int/t/dghl/standardsetting/media/CDMSI/CDMSI\(2014\)OJ1rev4_en.asp#TopOfPage](http://www.coe.int/t/dghl/standardsetting/media/CDMSI/CDMSI(2014)OJ1rev4_en.asp#TopOfPage)